GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA" IESE ÎN FIECARE DI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
Româniа și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 franci.

ANULŬ L.

SĖ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmond 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 247. Luni, Marți 10 (22) Noemvre. 1887.

Brașovŭ, 9 Noemvre 1887.

Ședința de Sâmbătă a camerei francese a fostŭ o ședință din cele mai furtunóse și s'a sfêrșitŭ cu demisionarea cabinetului Rouvier.

N'au fostŭ destulŭ desbaterile violente din aceste dile din causa afacerei deputatului Wilson, ci în locŭ d'a se mai lăsa timpŭ, spiritelorŭ sĕ se potolésca și guvernului sĕ se mai recreeze de gréua luptă din dilele din urmă, deputatulŭ Clémenceau găsì cu cale ca tocmai acum sĕ interpeleze guvernulŭ asupra situațiunei politice.

Ministrulŭ președinte Rouvier n'a primitŭ ca desbaterea sĕ începă nemijlocitŭ. Destulă că renta a perdutŭ în timpŭ de o săptĕmână unŭ francŭ în cursŭ, din causa celorŭ petrecute în cameră și din pricina temerilorŭ unei eventuale crise presidențiale, nu e decĭ cu cale ca sĕ se mai neliniștéscă piéța prin resultatulŭ desbaterei, pricinuindu-se, póte, pagube de milióne în rentă. Din aceste considerațiunĭ, guvernulŭ nepuțêndŭ lua asupră'șĭ rĕspunderea pentru acésta, a cerutŭ sĕ se amâne desbaterea cu șése dile, când se sĕvêrșesce conversiunea rentei și când apoi póte sta la disposițiunea camerei și sĕ dea lămurirĭ și asupra situațiunei politice.

Acéstă declarațiune a guvernului, precum și avertismentulŭ că desbaterea acésta va aduce căderea lui, n'a ajutatŭ nimicŭ. Deputatulŭ Clémenceau începù a vorbì despre insultele ce se aruncă republicei în fața de către monarchiștĭ, despre disordinea ce domnesce în administrațiă, despre frecările ce esistă între justițiă și polițiă; acéstă stare nu se mai póte suferì, dice elŭ, căcĭ décă ar fi sĕ se ivéscă ceva din afară, țéra trebue sĕ scie cine o conduce, cine are autoritatea și la cine sĕ se adreseze. „Amânându-se desbaterea, vrețĭ sĕ câștigațĭ timpŭ; dér sĕ vĕ ferițĭ de a câștiga timpŭ; nenorocirea nu aștéptă!".

Cu aceste cuvinte încheià Clémenceau vorbirea sa, camera respinse propunerea guvernului d'a se amêna desbaterea și astfelŭ miniștrii se duseră imediatŭ la președintele republicei și'i presentară dimisiunea lorŭ.

Décă ținemŭ sémă că unŭ monarchistŭ a făcutŭ sĕ ia afacerea Wilson proporțiunĭ atâtŭ de periculóse chiar pentru esistența republicei; că monarchiștii au făcutŭ sĕ se destitue prefectulŭ poliției din Parisŭ ca fiindŭ complice lui Wilson și au provocatŭ demisiunea ministrului de justițiă; că monarchiștii, și anume drépta regalistă a făcutŭ sĕ cadă guvernulŭ votândŭ contra amânărei desbaterei și pentru propunerea republicanului Clémenceau: atuncĭ cu dreptŭ cuvêntŭ se póte dice, că republicanii sapă ei înșișĭ republicei grópa, lucrândŭ în interesulŭ monarchiștilorŭ, carĭ precum vedemŭ sciu profita cu o deosebită dibăciă de greșélele republicanilorŭ.

Incurajațĭ de aceste succese monarchiștii și pentru ca sĕ aducă și mai mare zăpăcélă între republicanĭ, unŭ bonapartistŭ sta gata în ședința de Sâmbătă sĕ céră, ca președintele Grévy sĕ fiă pusŭ în stare de acusațiune, negreșitŭ pentru miseriile séu mai bine disŭ pentru punctele de acusațiune amintite mai susŭ și în care intră și afacerea Wilson, ce înșișĭ republicanii le au ridicatŭ contra guvernului lorŭ.

Până aci nu vorŭ ajunge lucrurile, dér destulŭ că posițiunea președintelui republicei e fórte critică și prin urmare merită cuvenita atențiune scirile ce sosescŭ din Parisŭ, că în cele din urmă gréua crisă internă totŭ îlŭ va sili sĕ-șĭ dea demisiunea.

Și într'adevĕrŭ grea sarcină duce pe umerii sĕi bĕtrânulŭ președinte Grévy, avêndŭ a conduce republica cu nisce republicanĭ desbinațĭ, carĭ s'au făcutŭ vestițĭ prin desele rĕsturnărĭ de guverne. Dér pe câtŭ de grea e sarcina, pe atâtŭ de mare e meritulŭ lui d'a fi scăpatŭ până acum republica de tóte crisele ce au trecutŭ peste capulŭ ei.

Vorba e însĕ, puté-va încă președintele republicei sĕ mai supórte greutățile, cu care-i este împreunatŭ oficiulŭ sĕu, și sĕ mai apere esistența republicei de loviturile ce i le dă și de sguduiturile ce i le pricinuescŭ aceste stărĭ anarchice?

Póte că republicanii nu se gândescŭ seriosŭ la acésta, se gândescŭ însĕ monarchiștii, carĭ stau la pândă și aștéptă din di în di momentulŭ în care sĕ îmbrâncéscă republica în grópa ce repede i-o sapă înșișĭ fii ei.

Mesagiulŭ tronului italianŭ.

Parlamentulŭ italianŭ s'a deschisŭ de către regele cu următorulŭ discursŭ alŭ tronului:

Tare prin armele sale, sigură de alianțele sale și amică cu tóte guvernele, Italia pășesce mereu înainte în familia statelorŭ celorŭ marĭ și se mișcă astădĭ în aceiașĭ liniă cu ele. Fără grijă decĭ parlamentulŭ se póte consacra cultivărei afacerilorŭ interne. Reforme urgente se aștéptă cu nerăbdare. (Mesagiulŭ enumĕră aceste reforme).

Ultimulŭ bugetŭ a apărutŭ îngreuiatŭ prin sporirea cheltuelilorŭ pentru armată și marină, fără ca pentru aceea sĕ se fi conturbatŭ echilibrulŭ financiarŭ. In anulŭ financiarŭ curentŭ a trebuitŭ se se facă o nouă sporire trecĕtóre a cheltuelilorŭ militare și a acelora pentru construcțiunĭ publice.

Trebue sĕ lichidămŭ trecutulŭ și în viitorŭ sĕ luămŭ astfeliu de mĕsurĭ, încâtŭ, după învingerea greutăților actuale, orĭ-ce pretențiune la creditulŭ publicŭ pentru căi ferate nouĕ sĕ se restringă în marginĭ clare și înguste. Decă, precum am deplină încredere, se va susținé pacea, nu se vorŭ mai ivi în bugetŭ cheltuelĭ militare estra-ordinare; atuncĭ vomŭ puté da financelorŭ nóstre o basă neclintită. Se vorŭ propune mĕsurĭ pentru suportarea mai ușóră a nouelorŭ sarcine și în îndeplinirea promisiunilorŭ pentru restabilirea elasticității bugetului, pentru ca sĕ se asigure stabilitatea unei bune administrațiunĭ financiare.

Tóte dorințele și ostenelele mele, precum și ale guvernului meu, suntŭ îndreptate adĭ întru susținerea păcii, care ne pare neapĕratŭ necesară pentru esecutarea reformelorŭ nóstre civile și pentru realisarea bunei stărĭ a poporului, care e cea mai ferbinte dorință a nóstră. In acéstă dorință și trebuință de pace alte state marĭ ale Europei suntŭ sincerŭ unite cu noi. Și acolo, în afară de Europa, unde soldatulŭ italianŭ, chiar cădêndŭ pe câmpulŭ de luptă a convinsŭ pe inimicŭ despre vitejia italiană; chiar acolo, unde pregătimŭ o dréptă acțiune militară, avemŭ de scopŭ pacea, care corêspunde dreptului nostru.

După ce regele se provocă la cuvintele esprimate de regele Victorŭ Emanuelŭ cu ocasiunea unei festivitățĭ: „Piemontulŭ, micŭ în teritoriu, a fostŭ mare prin ideile sale, ce le-a representatŭ", discursulŭ tronului încheià astfeliu:

Italia de adĭ nu are nicĭ de cum unŭ idealŭ mai puținŭ sublimŭ. Numai câtă vreme rĕmânemŭ fidelĭ principielorŭ, cărora națiunea are a-le mulțămi viéța sa și casa mea gloria sa, și câtă vreme noi ne afirmămŭ unițĭ pe calea libertății, vomŭ asigura Italiei pentru totdéuna simpatiele poporelorŭ și rĕsplata norocului.

Intrunirea Polonilorŭ în Posen.

In numĕrulŭ trecutŭ amŭ comunicatŭ, că în Posen s'a ținutŭ o imposantă întrunire polonă, care a protestatŭ în contra mĕsurei luate de guvernulŭ prusianŭ, prin care se scóte din scóle limba polonă.

Adunarea a fostŭ cercetată de peste 3000 de Polonĭ venițĭ din tóte părțile Prusiei. Diferițĭ oratorĭ din tóte clasele societății, notabilĭ, burgesĭ, țĕranĭ, preoțĭ, au accentuatŭ nedreptatea și desavantagiele, ce resultă din acéstă mĕsură pentru totalitatea Polonilorŭ, precum și pentru fiă care singuraticŭ în privința politică, religiósă și economică. S'a cetitŭ unŭ protestŭ în contra interdicerei limbei polone în scóle, făcêndu se apelŭ la dreptulŭ divinŭ și umanŭ, la tractate, la promisiunile regilorŭ prusianĭ și primilorŭ președințĭ. Protestulŭ a fostŭ primitŭ cu aclamațiune.

Canoniculŭ Kantecki propuse mijlóce de apĕrare contra mĕsurilorŭ prusienescĭ de desnaționalisare a Polonilorŭ:

Resoluțiunea luată pe temeiulŭ acestei vorbirĭ obligă casa părintéscă, pe proprietarii de pămêntŭ și pe preoțĭ sĕ îngrijéscă, ca copiii ómenilorŭ aflătorĭ în serviciulŭ lorŭ sĕ fiă instruațĭ în cetirea și scrierea limbei polone. S'a alesŭ unŭ comitetŭ pentru împrăștiarea de abecedare și catechisme între poporŭ. Deputații dietalĭ polonĭ au fostŭ invitațĭ sĕ îngrijéscă pe cale parlamentară pentru înlăturarea acestorŭ neajunsurĭ. Totŭ deodată se trimite o telegramă omagială către papa prin episcopulŭ Ledochowsky.

La acéstă adunare au fostŭ de față și representanțĭ ai pressei polone din Varșovia și din Galiția. Adunarea a fostŭ fórte insuflețită și a decursŭ fără sĕ se turbure liniștea.

Pregătirĭ de rĕsboiu rusescĭ.

Diarele germane aducŭ mereu scirĭ despre însemnate mișcărĭ de trupe rusescĭ la granița rusésca dinspre Germania și Austro-Ungaria.

„Kölnische Zeitung" e informată din Petersburgŭ, că la gara din Kiew se încarcă de mai multe dile tunurĭ de câmpŭ și se trimitŭ spre graniță la Kowno și Winitza. De asemenea s'au trimisŭ, se dice, marĭ cantitățĭ de provisiunĭ de muniția la graniță, precum și unŭ transportŭ de 106 vagóne încărcate cu puscĭ. Din causa acestorŭ transporturĭ, pe linia ferată a Kiewului e întreruptă circulațiunea trenurilorŭ de marfă.

SCIRILE DILEI.

Mâne séră, Marțĭ, d-lŭ *Mihailŭ Paulianŭ*, astronomŭ dela observatorulŭ din Parisŭ, va ținé dela orele 8 înainte o conferință în sala gimnasiului românŭ din locŭ. Va vorbi despre *cosmogonie* (creațiunea universului). Atragemŭ atențiunea publicului asupra acestei interesante conferințe a eruditului astronomŭ. Totodată accentuămŭ anume, că conferința va începe precisŭ la 8 óre.

—x—

In delegațiunea austriacă, făcêndu-i se ministrului de rĕsboiu imputarea, că prea s'a grăbitŭ cu introducerea puscei „Mannlicher" și că trebuia sĕ mai probeze și altele, ministrulŭ rĕspunse, că *nu póte lua asupră-șĭ rĕspunderea*, cumcă situațiunea politică europénă ar da în adevĕrŭ destulŭ timpŭ pentru astfeliu de esperimente. De aceea trebue repede înarmată oștirea cu puscĭ nouĕ.

—x—

Diarulŭ rusescŭ din Odesa „Novosyiski Telegraf", într'unŭ articolŭ scrisŭ d'unŭ militarŭ, discută *importanța atitudinei României în viitorulŭ rĕsboiu dintre Austro-Ungaria și Rusia* și arată avantagiele pe care le ar avé România, decă nu se va da de partea Austriei, ci de partea Rusiei.

—x—

Sub titlulŭ „Óspe ilustru" cetimŭ în foia italiană „Il Dalmata" din Zara, dela 9 Noemvre: »De câteva dile se află între noi d. *Nic. Densușianu*, literatŭ românŭ, membru corespondentŭ alŭ Academiei de sciințe din Bucuresti. Va rĕmâne câteva dile ca sĕ consulte unele opurĭ istorice în biblioteca „Paravia" și în cea gimnasială, urmându-șĭ apoi călĕtoria prin Ragusa, unde are intențiune sĕ facă unele studii în archiva republicei.

—x—

Sfântulŭ Sinodŭ alŭ Sfintei bisericĭ autocefale ortodoxe române din România este convocatŭ în sesiune de tómnă pe diua de Vinerĭ, 6 Noemvre.

—x—

Din *Blașiu* ni se scriu următórele ca întêmpinare la imputarea publicată în „Gazetă", că comercianții românĭ de acolo nu suntŭ sprijinițĭ: „Domnule Redactorŭ! Cetindŭ în unulŭ din Nrii precedențĭ ai »Gazetei« imputarea ce ni se face nouĕ ăstorŭ din Blașiu din causă,

că nu sprijinimŭ pe neguţătorii românĭ, nu potŭ sĕ trecŭ lucrulŭ sub tăcere, ci rĕspundŭ că: datorinţa nóstră ca Românĭ e ca sĕ tragemŭ către ai noştri şi sĕ-i sprijinimŭ, acesta insĕ numai atuncĭ ni se póte cu dreptulŭ pretinde, când neguţătorii streinĭ pe lângă că ne arŭ inşela cu marfa lorŭ, ne arŭ cere unŭ preţŭ mai mare seu când pentru asemenea preţŭ ne-arŭ vinde marfa mai rea ca Românii ceea ce în casulŭ de faţă nu se intêmplă. Acomodeze-se însĕ neguţătorii românĭ celorŭ streinĭ şi atuncĭ vorŭ puté esperia spre bucuria lorŭ şi a nóstră, că vorŭ fi imbrăţişaţŭ". — Comercianţii românĭ sĕ ia actŭ de acestea.

—x—

Consilierulŭ ministerialŭ de finanţe din Pesta Jekelfalussy, omŭ în vêrstă de 60 de anĭ, Mercurĭ s'a sinucisŭ, aruncându-se din etagiulŭ alŭ III-lea alŭ palatului ministeriului de finanţe. Causa sinuciderii până acuma nu se scie. Se susţine, că în timpulŭ din urmă ar fi pătimitŭ în gradŭ mare de o bólă de nervĭ, şi astfelŭ sinuciderea o ar fi comisŭ într'unŭ momentŭ de alterare.

—x—

Ni se comunică din *Blaşŭ*, că d-lŭ *Dr. Ales. Popŭ* s'a numitŭ medicŭ alŭ seminariului, împlinindu-se astfelŭ o vechiă dorinţă d'a se inlătura unele neajunsurĭ higienice şi de intertenţiune în acelŭ institutŭ.

—x—

„L'Independance Roumaine" publică o scrisóre a d-lui *Al. Ciurcu,* prin care acesta declară că n'a primitŭ nicĭ o comunicare, care se confirme scirea că s'a revocatŭ decretulŭ prin care d-sa a fostŭ revocatŭ. Numitulŭ diarŭ s'a şi informatŭ că în adevĕrŭ nu s'a revocatŭ decretulŭ. De altmintrelea d-lŭ Al. Ciurcu nicĭ n'a cerutŭ acesta.

—x—

D-lŭ *Mihaiu Cirlea* şi d-şóra *Zoe Popŭ* facŭ cunoscută cununia lorŭ ce s'a celebratŭ în Têrgulŭ-Mureşului la 8 (20) Noemvre a. c. în biserica greco-orientală de acolo. — Le trimitemŭ felicitări căldurose!

—x—

—x—

In luna Octomvre s'au intêmplatŭ în *Pesta 16 sinucideri*, şi anume: 5 s'au spêndurată, 7 s'au inpuşcatŭ, 3 s'au înecatŭ şi 1 s'a otrăvitŭ. — Tristă statistică!

—x—

In *Lugoşŭ* s'au furatŭ giuvaergiului Sternlicht de nisce făptuitorĭ necunoscuţi césurĭ şi lanţurĭ de aurŭ şi de argintŭ, tabacherĭ de argintŭ, brăţărĭ, cercei şi alte mărfurĭ de aurŭ şi de argintŭ în valóre de 1400 fl.

—x—

Vinerea trecută în Viena *au fostŭ arşĭ patru milióne şi patru sute de mii fiorini vechĭ,* în loculŭ cărora vorŭ ave sĕ apară bancnote nouĕ. Milónele acestea au fostŭ duse la loculŭ destinatŭ pentru ardere pe trei căruţe, în 51 sacĭ. După ce s'a constatatŭ intregitatea sigilelorŭ, sacii au fostŭ aruncaţi pe rêndŭ în flacăra unui colosalŭ cuptorŭ, ce odinióră servea pentru arderea porţelanului. Tótă procederea arderei s'a sĕvêrşitŭ în timpŭ de $^1/_2$ óră, după care s'a constatatŭ oficiosŭ pe cale protocoleră, că din tóte bancnotele n'au rĕmasŭ decâtŭ părţile constitutive ale văpselelorŭ folosite la fabricarea lorŭ

—x—

Cu privire la *donaţiunea de 100 milióne a baronului Hirsch*, despre care s'a vorbitŭ atâtŭ de multŭ, étă ce scrie „Kolnische Zeitung": „Baronulŭ Hirsch face sĕ se desmintă noutatea de unŭ darŭ de 100 milióne pentru societăţile de binefacere israelite, noutate căreia nu i am datŭ de altmintrelea credĕmêntŭ. In fine, la Parisŭ, la baronulŭ Hirsch, unde a fostŭ adĭ diminéţă unulŭ din raportorii noştri, noutatea n'a fostŭ nicĭ desminţită nicĭ confirmată. Baronulŭ este de altmintrelĭ în Ungaria acum. Totuşĭ, putemŭ afirma că baronulŭ Hirsch are într'adevĕrŭ intenţiunea sĕ consacre sume considerabile intenţiunilorŭ israelite, francese şi străine. şi mai cu semă la scolĭ profesionale în Galiţia şi în România."

Limba franceză predată Româniloru fără profesorŭ, în timpŭ de unŭ anŭ. — **Limba engleză predată Româniloru** fără profesorŭ în timpŭ de unŭ anŭ. Diare limbistice **sĕptĕmânale** pentru tóte clasele, redactate în romănesce *(cu pronunţarea figurată)* de d-nulŭ H. Lolliot, profesorŭ la liceulŭ sf. Gheorghe, în Bucuresci. — *Metode pentru a învĕţa* **singurŭ** *a scrie şi a vorbi limba franceză şi cea engleză.*

Preţulŭ abonamentului: Pentru *limba franceză*: Unŭ anŭ (cursulŭ completŭ), 9 florinĭ; — şese lunĭ, 4 fl. 50 cr.; — trei lunĭ, 2 fl. 25 cr.

Pentru *limba engleză:* Unŭ anŭ (cursulŭ completŭ), 18 florinĭ; şese lunĭ, 9 fl.; — trei lunĭ, 4 fl. 50 cr.

Cererile de abonamente se adreséză: D-lui H. Lolliot, Bulevardulŭ Elisabeta, Băile Eforiei. — Bucuresci (România.)

»Convorbirĭ literare« revistă sub direcţia d-lui Iacobŭ Negruţi, cuprinde următorulŭ sumarŭ în Nr. 8 pe Noemvre 1887: *Stefanŭ Velovanŭ:* Raportulŭ între sciinţă şi artă. — *G. I. Lahovari:* Hârtii vechĭ. — *A. Costinŭ:* Incercărĭ critice. — *Xenofonŭ C. Gheorghiu:* Studii de literatura francesă (Racine). — *Cervates:* Don Quigote de la Mancha, trad. de S. G. Vârgolicĭ (urmare). — *T. Robeanu:* Adĭ; Cântecŭ vechiu (poesii). — *T. M.:* Psihologia empirică (notiţă bibliografică). — Bibliografie. — Corespondenţă.

De pe la Mureşŭ, Noemvre 1887.

Onorate Domnule Redactorŭ!

Acum după-ce s'au sfêrşitŭ şi alegerile dietale suplimentare, şi prin urmare sgomotulŭ alegerilorŭ s'a domolitŭ, spiritele agitate s'au liniştitŭ, capetele sparte s'au vindecatŭ, închişii s'au eliberatŭ, bĕuturile şĭ-au perdutŭ din putere şi liniştea s'a restabilitŭ, sĕ facemŭ, deşi târdiu, o constatare:

Şi acum ca şi în anii precedenţĭ la alegerĭ, a trebuitŭ cu regretŭ sĕ constatămŭ, că solidaritatea între noi încă n'a sositŭ şi că ne va mai costa multă ostenelă. multă bătaiă de capŭ şi buciumare deşértă, până ce toţi fii naţiunei nóstre vorŭ fi una, se vorŭ intrepune, cum ar trebui, pentru causa naţională, până ce vorŭ observa cu sânţeniă decisiunile luate în comunŭ de fruntaşii poporului nostru. Da! A trebuitŭ sĕ vedemŭ şi sĕ cetimŭ cum adurmecau mulţĭ, dintre cei chiămaţĭ a păzi abţinerea, papricaşulŭ, vinulŭ, vinarsulŭ şi crucerii de trădare ai sângelui. Şi decă ne vomŭ nesui a cerceta causa desertărei lorŭ, vomŭ ajunge negreşitŭ la resultatulŭ, că acesta o comitŭ séu din lipsa unei inime bine sêmţitóre, perfide şi conduse de interesŭ personalŭ, séu din ignoranţă şi miseriă. Faţă cu cei dintêiu n'avemŭ altă de observatŭ, decâtŭ numai a'i lăsa în plata Domnului ca pe nisce unelte ticălóse ale duşmanilorŭ. Faţă de ultimii însĕ mai este speranţă de îndreptare. Aicĭ dér trebuie sĕ ne oprimŭ, ca sĕ ne întrebămŭ, carĭ arŭ fi mijlócele acomodate pentru sanarea acestui rĕu?

Unŭ singurŭ mijlocŭ sigurŭ numai, care sĕ deştepte şi pe cei indiferenţĭ, este, după cum credŭ eu. Autorităţile nóstre bisericescĭ-şcolare arŭ trebui, în interesulŭ bine sêmţitŭ alŭ causei ce-o susţinemŭ, sĕ se informeze prin ómenii sei despre starea materială a tuturorŭ preoţilorŭ şi apoi sĕ le dea sfatulŭ a procura unŭ diarŭ, care apĕră *sincerŭ* drepturile nóstre faţă cu contrarii şi anume aşa, că cei cu stare să solvéscă abonamentulŭ din punga lorŭ, ér cei ce din nefericire au a se lupta cu mai multe greutăţĭ, sĕ plătéscă din ajutórele ce le capĕtă. Procedêndŭ aşa, credŭ, că numĕrulŭ oilorŭ rĕtăcite s'arŭ mai micşora

Vorŭ fi ţinêndŭ póte autorităţile bisericescĭ, că aicĭ e vorba de politică. Nu e politică, e numai împlinirea unei datorinţe adevĕrate, pentru ca cu atâtŭ mai vêrtosŭ sĕ se pótă desvolta binele credincioşilorŭ, pentru că e o ruşine şi peta pe întréga naţiune, cu atâtŭ mai multŭ pe clerŭ, când eştĭ intêmpinatŭ din partea unui preotŭ cu o întrebare ca acésta: „Ce mai spunŭ gazetele, fi va bătaiă orĭ nu? Eu totŭ aşa am auditŭ, că va veni ér Muscalu 'n ţéră". Spuneţi mĭ nu e ruşine?! Unŭ omŭ, care şĭ petrece tótă tinereţea la scólă sĕ-ţĭ vorbéscă ast-felŭ! Alta ar fi, când ar trebui sĕ considerĭ, că respectivulŭ e incungiuratŭ de-o numerósă familiă, pentru provederea căreia cu cele necesare îi trebuesce multă luptă; indignaţiunea însĕ trebue sĕ se măréscă, când ai de-a vorbi despre unŭ omŭ, care n'are nicĭ familiă grea, nicĭ e în stare de neînvidiatŭ.

In ce respectŭ se póte susţiné unŭ preotŭ la porulŭ sĕu, când elŭ ca competentŭ a'i îndrepta paşii pentru a-lŭ abate dela rĕu, la întrebarea unui fiu sufletescŭ alŭ sĕu, că d. e. »Merge vorŭ la alegerĭ orĭ nu, şi cui sĕ'i de votulŭ?« îi rĕspunde óre cum naivŭ: „D'apoi fĕtulŭ meu, nicĭ eu nu sciu, ce sĕ dicŭ?" Ţĕranulŭ românŭ nu voiesce a comite nimicŭ, ce ar fi în detrimentulŭ Românităţii. Acum când esperiéză elŭ, că a făcutŭ unŭ pasŭ greşitŭ în privinţa acésta, care preotulŭ trebuia sĕ'lŭ împiedice, ce credeţĭ, în ce consideraţiune mai ia elŭ pe preotŭ? Afară de acésta pentru preotulŭ dela sate unŭ diarŭ e o nepreţuită comóră de cunoscinţe şi învĕţăturĭ bune pentru viéţa practică. Se vede dér că nu este vorba de politică, ci de unŭ espedientŭ de a promova binele, moralitatea, care în dilele nóstre are lipsă atâtŭ de mare de confirmare.

Şi apoi nu'i ertatŭ sĕ se neglige nicĭ datorinţele, ce le au preoţii către naţiune ca fii ai aceleia. Şi apoi decă acésta voimŭ sĕ o ajungemŭ, trebue ca înşişĭ capii se dee esemple şi prin faptele lorŭ sĕ însufleţéscă şi pe credincioşĭ, ca aşa sĕ pótă lucra în unire şi cu succesŭ.

Cu câtŭ preoţii noştri, chiar cei mai măricei, se vorŭ amesteca mai desŭ printre poporŭ, dându'i sfaturĭ şi poveţe, cu atâtŭ mai bine le vorŭ merge. vor fi şi mai respectaţĭ şi mai iubiţi. Atuncĭ mai bine ş'ar cunósce ómenii, carĭ i ar adera din totŭ sufletulŭ, şi vorbele veninóse, linguşitóre ş'ar pierde orĭ ce valóre. Pentru a cresce preoţĭ poporalĭ bunĭ, tinerii candidaţĭ de preoţiă sĕ nu se créscă, sub cuvêntŭ de obedienţă, într'o supunere órbă, unŭ care servilismŭ, care trebue regretatŭ. Sumeţia grosolană, împreunată cu o despecţiune de urgisitŭ, precumŭ şi slugărnicia şi linguşirile măgulitóre ar trebui sĕ fiă condamnate precum însăşĭ religia le condamnă recomandândŭ numai modestia. Sĕ se cultiveze dér spirite mai liberale, mai resolute, mai gata de jertfire, spirite adevĕratŭ folositóre bisericei şi naţiunei, ér nu sĕ tremure de tótă umbra.

In fine ar trebui, ca Românii nicĭ odată sĕ nu tréćă aşa uşorŭ peste socotelile păstorilorŭ noştri sufletescĭ, ci sĕ-i tragă la rĕspundere pentru faptele lorŭ, şi sĕ-i facă atenţĭ la chiămarea lorŭ, ér aceia, carĭ nu

---

(13.) **FOILETONU.**

LOGOFĔTULŬ MATEIŬ

NOVELĂ

— Ce face domnişorulŭ? — întrebà furiosŭ Mateiŭ.

— De, de, şi elŭ ca omulu,.... e băiatŭ tênĕrŭ şi crescutŭ la scólă, — dise p'aci 'ncolo Rădiţa. — A venitŭ la boerulŭ ca óspe. — Curatŭ óspe, — adause ea, — căcĭ stă p'aci numa de vr'o cincĭ dile şi cunósce tóte fetele din satŭ.

Mateiŭ începù sĕ'şi primble mânile prin pĕrŭ şi se uita cruntŭ de totŭ la cârciumăriţă.

— Bagă de sémă, Rădiţo! — grăì rarŭ şi apăsatŭ logofĕtulŭ şi plecà nĕcăjitŭ.

***

Séra nu se culcà logofĕtulŭ ca de obiceiŭ la otacŭ, ci merse la o şiră de pae şi se suì chiar în vêrfulŭ ei şi se puse 'sĕ se odihnéscă, par'că anume ca sĕ fiă deschilinitŭ de ceilalţĭ ómenĭ, ce erau prin prejurŭ.

Logofĕtulŭ se trântì pe spate în vêrfulŭ şirei şi se acoperì cu pae, aşa că numai peptulŭ şi capulŭ îi erau afară.

Elŭ privea la cerulŭ seninŭ, care era plinŭ de stele şi se cugeta la Maruţa. Câte un momentŭ de disgustŭ îlŭ apuca şi se silea sĕ dea altceva de gândit minţei sale, dér acésta nu era cu putinţă. Se întreba singurŭ câte odată, că la ce'sŭ făcute stelele, ce ne folosescŭ ele nouĕ? cu tóte acestea când sta şi nu'şĭ putea rĕspunde, se simţea érăşĭ mâhnitŭ şi bănuelele îlŭ munceau aşa de tare, încâtŭ nu mai avea astêmpĕrŭ. Se svêrcolea în pae şi căuta sĕ'şĭ afle o posiţie, carea sĕ fiă mai priinciósă somnului, şi cum se totŭ svêrcolea, deodată se întórse pe stânga şi cum se întórse, zărì în depărtare o lumina care licărea.

Era în satulŭ unde se afla boerulŭ, era chiarŭ în casele boerului, şi după ce cu iuţela fulgerului mĕsurà în mintea sa distanţele, rĕmase la convingerea că acea lumină este tocmai în căsciόra unde se afla de obiceiŭ Maruţa.

Se întórse érăşĭ pe spate, se cugeta la Maruţa, dér totuşĭ neliniştea lui era mare. Scóse ceasulu din buzunarŭ, se uità repede la elŭ şi îlŭ băgà érăşĭ în buzunarŭ. „La câtŭ este?" se întrebà singurŭ şi scóse din nou ceasulŭ şi abia a doua óră a observatŭ că este după douĕ-spre-dece. Se întórse érăşĭ pe stânga şi se uita la acea lumină din satŭ, care cum era singura lumină în acea parte, apărea ca unŭ luceferŭ. Ii făcea bine acea lumină şi se bucura în sine întocmai cum se bucură marinarulŭ, care după o furtună grea zăresce pe cerŭ o scântee de lumină. — Elŭ nu credea că Rădiţa a spusŭ, adevĕratŭ ceea ce a spusŭ elŭ nu credea că Maruţa ar fi în stare sĕ facă aceea ce spunea cârciumăriţa.

Unŭ simţŭ de fericire îlŭ cuprinse cum vedea acea lumină, şi cu câtŭ o privea mai multŭ, totu mai multŭ crescea şi fericirea lui, căcĭ în mintea sa vedea pe Maruţa că stă gânditóre şi plânge, i se părea că aude ceva, şi ceea ce audia i se părea că este vocea plânsă a ei. Deodată se sculà, căcĭ era tocmai în clipa când sĕ aţipéscă, şi cum sta în picióre, se uita tot la satŭ, totŭ la acea lumină, dér acum nu îlŭ mai impresiona ca mai nainte, ci din contră îi făcea rĕu. Se trântì érăşĭ pe pae, cercà sĕ adórmă, însĕ nu'i era cu putinţă.

Tótă nóptea a fostŭ totŭ mişcatŭ şi nicĭ nu aţipea puţinŭ şi nicĭ nu începea a visa şi se scula din nou, şi de câte-orĭ se scula, de atâtea-orĭ se mărea a amărîciunea lui.

VII.

Diminéţa când s'a sculatŭ se simţea de totŭ obositŭ.

Nu scia ce sĕ încépă şi o zăpăcélă mare îi apăsa capulŭ sĕu.

Era tristŭ şi gânditorŭ.

Peste di şĭ-a vĕdutŭ elŭ cum şĭ-a vĕdutŭ de treburĭ şi aşa pe la dece s'a întêlnitŭ cu unŭ omŭ, care venea tocmai dela curte. Acesta între noutăţile ce 'i le-a împărtăşitŭ logofĕtului i-a spusŭ totdeodată, că a venitŭ pe la coconulŭ Nae unŭ óspe nou, domnişorulŭ Manolache, şi că acesta este de totŭ bogatŭ séu celŭ puţinŭ aşa se arată, deórece a scormonitŭ tótă curtea cu bacşişurile, ce le aruncă în drépta şi în stânga.

s'arŭ indrepta nicĭ aşa, sĕ fiă sacrificaţĭ pentru binele comunŭ,

De ce sĕ nu facemŭ ce ne stă in putere cu mijlóce legali? De ce sĕ ne uitămŭ numai a lene cum contrarii ne subjugă din ce in ce mai greu? De ce sĕ concedemŭ, ca ei sĕ se amestece în treburile nóstre? Cu lasă mĕ sĕ te lasŭ, nu vomŭ ajunge nicĭ cândŭ la cale ér blăstemulŭ nemului intregŭ cade pe aceia, carĭ potŭ şi nu facŭ!

— *Nistore* —

Urarea Peleşului.

Marţĭ, 3 Noemvre, a 18 aniversare a căsătoriei Regelui şi Reginei Românie, d. Dimitrie Sturdza, ministrulŭ cultelorŭ şi alŭ instrucţinnei publice, care venise la Sinaia din ajunŭ, insărcinatŭ fiindŭ din partea consiliului de miniştri, a presentatŭ Maiestăţilorŭ lorŭ unŭ fórte frumosŭ buchetŭ de florĭ, rostindu le şi următorea cuvêntare:

Sire! Dómnă!

Dumnedeu a Totŭ Puternicului, care indrepiezâ paşii omenescĭ şi reguleză destinele popórelorŭ, a revĕrsatŭ asupra României tóte harurile sale, — dându-ne unŭ Rege, care prin inţelepciunea sa a înfiinţatŭ Regatulŭ românŭ şi prin vitejiă a intăritŭ patria, — dându-ne o Regină, care străluceşce nu numai prin virtuţĭ, ci prin geniulŭ Eĭ propriu — făcendŭ ca prin Suveranii noştri numele României sĕ fiă pronunţatŭ pretutindenĭ cu onóre şi respectŭ.

Consiliulŭ de miniştri m'a insărcinatŭ sĕ depunŭ în acéstă di de sĕrbătóre la piciórele Tronului Maiestăţilorŭ Vóstre felicitările sale cele mai respectuóse şi sĕ Vĕ urezŭ cu ţera intrégă anĭ mulţĭ şi fericiţĭ pe Tronulŭ regalŭ alŭ României, pe care l'aţĭ intemeiatŭ pe credinţă şi iubire!

Maiestăţile Lorŭ au mulţumitŭ într'unŭ modŭ fórte căldurosŭ d-lui ministru Sturdza, însărcinându-lŭ totodată a arăta intregului consiliu de miniştri câtŭ au fostŭ de adâncŭ mişcaţĭ primindŭ urările lorŭ la aniversarea acestei dile, care este atâtŭ de scumpă in viaţa Lorŭ.

Se luà apoi dejunulŭ. Masa era forte frumosŭ împodobită cu florĭ, verdeaţă şi o fântână improvisată care arunca apă.

Pe la sfêrşitulŭ dejunului, d. ministru Sturdza a ridicatŭ următorulŭ toastŭ:

Sire! Dómnă!

Se spunea, din timpurĭ străveahĭ, că o comoră de aurulŭ celŭ mai finŭ împodobită cu petrile cele mai scumpe se află afundată adêncŭ în fundurile Rinului. Se spunea că acéstă comoră era nepreţuită, şi că cine o va scóte la lumină şi şĭ va însuşi o, acela va fi puternicŭ şi fericitŭ. Nu se scie décă cineva vre odată a aflatŭ acea comoră.

Ceea ce e sigurŭ însă, este că Românii posedŭ astădĭ o comoră a lorŭ propriă, cu multŭ mai scumpă şi mai nepreţuită decâtŭ aceea de care vorbescŭ timpurile trecute. Sigurŭ e că ei posedŭ o comóră viă şi mai nepreţuită, vĕdută de ochii tuturorŭ. Sigurŭ e că la vederea acestei comorĭ inimile nostre crescŭ, se intarescŭ şi se oţĕlescŭ. Sigurŭ e că acea comoră din acestŭ măreţŭ Castelŭ rĕspândesce asupra întregului poporŭ mărire şi fericire Sigurŭ e că niciodată şi nicăerĭ comoră mai scumpă nu a fostŭ păstrată decâtŭ aceea pe care o păstreză Castelulŭ Peleşŭ în Suveranii noştri multŭ iubiţĭ.

Sĕ ne permiteţĭ decĭ, Sire şi Dómnă, sĕ bemŭ cu toţii din tótă inima în sănătatea Maiestăţilorŭ Vóstre, ca sĕ domniţĭ mulţĭ şi nenumĕraţĭ anĭ, reinoindŭ şi mărindŭ în fiecare anŭ fericirea şi puterea acestui frumosŭ Regatŭ!

Sĕ trăiţĭ la mulţĭ anĭ!

După aceea D. V. Alexandri inchină în sănĕtatea Maiestăţilorŭ Lorŭ, citindŭ şi următórea poesiă intitulată:

Urarea Peleşului.

Dintre óspeţĭ de frunte
Celŭ mai drăgălaşŭ, mai micŭ,
Eu copilŭ vioiu de munte
Saltŭ pe masă şi Vĕ dicŭ:

Tu Regină şi Tu Rege
Vĕ închinŭ alŭ meu prinosŭ:
Totŭ ce dorulŭ meu culege
De sub Cerŭ mai preţiosŭ,

Falĕ, florĭ şi fericire,
Zimbetulŭ lui Dumnedeu,
A poporului iubire.
Traiu lungŭ după gândulŭ meu.

Tu cu mâna Ţĭ vitejească,
Tu cu-o mână de minunĭ
Pentru ţera Românéscă
Impletit-aţĭ marĭ cununĭ.

Amêndoi sunteţĭ de o sémă,
Amêndoi Vĕ completaţĭ,
Tu părinte şi Tu mamă
A vitejilorŭ bărbaţĭ.

Bunurile 'mbelşugate
Din cerŭ cadă pe-amêndoi.
Noi cu suflete curate,
Dregemŭ astădĭ pentru Voi.

Cu ocasia acestei dile, Maiestăţile Lorŭ au primitŭ numĕróse telegrame de felicitare din mai multe părţĭ ale ţĕrei, conţinêndŭ nouĕ dovedĭ de iubire şi devotamentŭ.

Stêlpulŭ lui Vodă în Vama.

Cetimŭ în „Revista politică.

Se scie că acestŭ stâlpŭ de petră a fostŭ ridicatŭ în satulŭ Vama din munţii Bucovinei de Mihai Racoviţă Voevodŭ la anulŭ 7224. Pe cele patru părţĭ ale stâlpului se află o inscripţie românéscă, care desluşesce mai de aprópe timpulŭ şi intêmplarea care l'a făcutŭ pe Mihai Racoviţa se ridice acestŭ stâlpŭ. Inscripţia de pe stâlpŭ, acuma numai puţinŭ se póte descifra fiindŭ stersă de ploe şi de alte înriurinţe ale timpului. Din întêmplare am datŭ de unŭ manuscriptŭ românescŭ, intitulatŭ: »Mórtea lui Avelŭ.“ Manuscriptulŭ este legatŭ şi forte bine conservatŭ. Proprietarulŭ manuscriptului ne-a spusŭ, că *mórtea lui Avelŭ* este scrisă de mâna unui boerŭ din Fălticenĭ, Fotachi *Ciurea*. Rĕsfoindŭ acest manuscriptŭ, am datŭ pe pagina din urmă de o notiţă care se refere la stâlpulŭ lui Vodă, şi care cuprinde şi cea mai mare parte a inscripţiei de pe stâlpŭ. Notiţa amintită începe astfelŭ:

»Copie scósă de pe stâlpulŭ lui Mihaiu Voevodŭ Racoviţă, ce este la satulŭ Vama în Bucovina, şi l'au pusŭ când au fostŭ cu Tatarii în ţéra ungurêscă de au prădatŭ întru a treilea domnie la 7224 (1716.) Scos'am acestă copie pe cum s'au pututŭ cunósce slovele, fiindŭ stricate cele mai multe rênduri şi slove. 1802 mart. 24.“

I. Partea spre medă-di.

† Din mila lui *Mihaiu Racoviza* Voevodŭ † şi oblăduitorŭ a tóte Moldova la leatŭ 7224 (1716) a treia rândŭ a Domniei mele, redicat'amŭ totă puternica împărăţie turcéscă cu mulţime de oaste asupra Nemţilorŭ, şi la trecĕtore multă pradă s'au făcutŭ umblândŭ prin ţara Moldovei, despre partea Nemţilorŭ, poftindu-i şi chemându i o sumă din boerii Moldovei şi din cei mai cu cinste — din boeri — — — — — — (mai departe nu se póte ceti).

II. Partea despre răsăritŭ.

Cu o sumă de Nemţĭ, şi Moldovenĭ, Muntenĭ, Ungurenĭ, Sêrbĭ, câtă-va adunătură; şi aşa fără de veste ne-au lovitŭ la scaunulŭ nostru în Iaşĭ, cu gândŭ ca sĕ-lŭ iee, cum au luatŭ pe Vodă cutarele, pe *Nicolai Mavrocordatŭ,* Domnulŭ *Muntenie,* şi cu dênsulŭ scaunul ţĕrii din Bucurescĭ şi l'au dusŭ la Săbii; ér noi în ajutorulŭ lui Dumnedeu i-am biruitŭ şi i am răsipitŭ, şi aşa movilă i-am făcutŭ din trupurile lorŭ, şi la capŭ cruci, şi cerdacŭ către movilă am făcutŭ lângă pricinuitorii cei mai marĭ în potriva cetăţii, unde au fostŭ şi rĕsboiulŭ în Iaşĭ — — — — — — — — (mai departe nu se póte ceti).

III. Partea spre medulŭ nopţii.

Acestŭ stâlpŭ când am mersŭ pin munţii ce se chiamă Mestecănişŭ şi pin muntele Suhardulŭ, pogorându-ne pin Coşna şi aşa am eşitŭ în ţara unguréscă într'unŭ satŭ anume Rogna, şi de acolo înpreună cu Hanulŭ, şi cu mulţime de Tatari, prădindŭ, ardindŭ până la cetate Bistriţii, şi am incunjurat'o de tóte părţile, şi s'au datŭ, numai cetate singură au rĕmasŭ, adecă am slobodŭ Tatarii în pradă trecândŭ de măncatŭ la Ungureni de a face, şi să intórsă prin Maramoreşŭ a prăda Maramoreşulŭ, câtŭ a şi robi în sate, care s'a pomeni la Ungureni, şi aşa ne-am intorsŭ cu pace, numai Tatarii au avutŭ — — — — — — aflându-se — — — (nu se póte ceti mai departe.)

IV. Partea spre apusŭ.

Iordaci Cantacozino vel comis — — şi acéstă grabnică robie s'au făcutŭ în pămêntulŭ Moldovii ţi ţĕrii unguresci, s'au făcut din pricina ghenărarilor din Ardél anume Stefan Ştinv... ghinărarulŭ de Săbii, şi baronŭ Tedeteg ghinerarulŭ de Braşĕu, Santamoi ghinărarŭ de Bistriţ, care pentru acésta să de samă dinaintea lui Dumnedeu la infricoşatulŭ giudeţŭ, că pentru multă lăcomie a lorŭ trimiţêndu i ca pe tâlhari în ţară pentru dobânda lorŭ cu atâta robie — — — în Vamă — — — — (mai departe nu se póte ceti).

Constatămŭ cu bucurie, că fundamentulŭ pe care este aşedatŭ stâlpulŭ, este acuma restauratŭ şi forte bine ingrijitŭ de către locuitorii din Vama în urma stăruinţei şi ingrijirei d-lui Vasilie Ionaşcu, notarŭ comunalŭ din Vamă. Acéstă restaurare a stâlpului este a doua, căcĭ elŭ a mai fostŭ restauratŭ la anulŭ 1848. Atuncea adecă era stâlpulŭ cumpenitŭ, şi abia se ţinea. Boerulŭ Panaite Moldovanŭ, socrulŭ lui Niţucă Cocinschi, fostului primarŭ din Câmpulungŭ, vĕdendŭ că se năruesce acestŭ monumentŭ istoricŭ, a pusŭ de l'au indreptatŭ pe spesele sale, şi i-au făcutŭ temelie bună şi trainică ceea ce se póte vedea din o inscripţie făcută de Panaite Moldovanŭ la anulŭ 1848 la temelia stâlpului.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

PARIS, 20 Noemvre. — Grévy a avutŭ o convorbire mai lungă cu Freycinet, care a declaratŭ că nu se va da îndĕrĕtŭ dela nicĭ o ostenélă de a forma cabinetulŭ. Terminarea crisei nu se aştéptă înainte de Marţĭ. Séra totulŭ a decursŭ în linişte în Paris.

BELGRADŬ, 20 Noemvre. — Până acum nu s'a confirmatŭ din nicĭ o parte scirea privitóre la presupusele mĕsurĭ ale guvernului bulgarŭ contra representantului Serbiei.

PARIS, 20 Noemvre. — Fracţiunile întrunite ale stângei au hotărâtŭ că o şedinţă plenară e neoportună în timpulŭ de faţă.

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Muresianu.

N'a spusŭ altceva, şi orĭ câtŭ a mai întrebatŭ Mateiŭ, n'a aflatŭ aceea ce a vrutŭ sĕ afle.

Pe la 5 óre séra a plecatŭ Mateiŭ către satŭ şi cum era nĕcăjitŭ în sufletulŭ sĕu, nicĭ nu băgà de sémă pe unde se află. Deodată aude unŭ rîsŭ ascuţitŭ şi o vorbă înţîglată; se opresce în locŭ, tresare şi uitându-se speriatŭ în drépta şi în stânga, vede că se află tocmai pe lângă curtea boerêscă.

„Ce va fi la curte?“ îi trecù prin minte logofĕtului şi plinŭ de temere pornì încetŭ către gardulŭ, care încunjură încăperile boerescĭ, şi cum mergea, érba cea uscată şi bălăriile de prin prejurŭ trosneau în calea lui şi'i era nĕcazŭ că umbletulŭ sĕu face sgomotŭ aşa de mare.

Fiindŭ acum lângă gardŭ, se proptì puţinŭ ca sĕ se uite în curte. Când se proptì binişorŭ, sburară de prin prejurŭ din nisce nuele sumedenie de vrăbii speriate, ceea ce atrase luarea aminte a celorŭ din curte.

Logofĕtulŭ se trase puţinŭ înapoi; inima îi bătea tare.

Îi era gróză că-lŭ vorŭ fi băgatŭ de sémă cei din curte, şi că-lŭ va întreba cineva, ce caută p'acolo pe la césurile astea?

După ce a statŭ o bună bucată de vreme în aşteptare, se plecà din nou la gardŭ şi se uità printre nuele.

În curte erau la masă coconulŭ Nae arĕndaşulŭ, cocóna Eleftera şi domnişorulŭ Manolache, óspele acestora.

Erau la cafea.

Maruţa venise sĕ strângă de pe masă şi cum se apropiase de coconulŭ Manolache, acesta o atinse cu degetele pe la bărbie şi o întrebă cum o chiamă.

Logofĕtulŭ Mateiŭ vĕdù acésta şi era mai sĕ ameţéscă de nĕcazŭ. Inima lui bătea mai tare ca până acum şi lui, cum i se împăinjinaseră ochii de furie, i se părù că Maruţa n'a roşitŭ, ba că nicĭ măcarŭ nu s'a mişcatŭ, ceea ce în realitate nu era decâtŭ părere.

Sciţi însĕ că din părerĭ se nascŭ tóte bănuelile, şi cu deosebire pentru Mateiŭ, în momentele în care se afla, a fostŭ destulŭ ca sĕ i-se pară ceva, ca elŭ sĕ'şĭ ésă din fire, sĕ devină furiosŭ şi sĕ gândéscă la felŭ de felŭ de lucrurĭ.

Atâtŭ a fostŭ de ajunsŭ.

N'a mersŭ nicĭ în curte, n'a statŭ nicĭ lângă gardŭ. A plecatŭ însĕ în drumulŭ sĕu mâhnitŭ aşa de tare, încâtŭ îi era greu sĕ facă ceva cu temeiu décă s'ar fi apucatŭ de vre-o trébă, îi era greu chiar sĕ şi mérgă. Negru i s'a făcutŭ înaintea ochilorŭ şi o luà în lungulŭ drumului. I-arŭ fi părutŭ bine sĕ aibă calulŭ la sine, sĕ încalece, căcĭ piciórele i se îngreunaseră, şi o sfârşélă îlŭ cuprinse în totŭ corpulŭ, încâtŭ sta sĕ pice în drumŭ.

Într'unŭ târdiu d'abia d'abia a ajunsŭ la otacŭ. Se puse josŭ şi după câte-va clipe dicêndŭ în gândulŭ sĕu: „Stai tu Maruţo!“ se ridicà érăşĭ în picióre.

Era pe înserate.

Mai mulţĭ inşĭ veniră sĕ se plângă de câte ceva. La începutŭ logofĕtulŭ nu prea lua sémă la vorbele ce i-le spunea unulŭ séu altulŭ, dér după aceea ascultândŭ plângerea unei babe, se repedì la bucătarulŭ George şi'i trase douĕ palme, încâtŭ bietulŭ omŭ s'a luatŭ de gândurĭ.

Nu era vinovatŭ bucătarulŭ, dér logofĕtulŭ n'a băgatŭ bine de sémă la cele ce i le-a fostŭ spusŭ baba adineaorea.

Toţĭ cei de prin prejurŭ se uitau unii la alţii şi nu diceau nimicŭ; vedeau că logofĕtulŭ e cătrănitŭ.

Mateiŭ plecà la maşină, îşĭ aruncà ochiĭ în armanŭ la grămedile de grâu, ce erau coperite cu pológe, ocolì şira de pae, şi cum mergea cu capulŭ plecatŭ, nu vedea pe nimeni din prejma lui. Deodată se'mpedecà de o Ţigancă. O apucà de códe şi o aruncà lovind'o cu piciorulŭ.

— Nu ţĭ-am spusŭ, pĕcătós'o, sĕ nu umbli cu pipa pe lângă pae? — grăì elŭ şi plecà p'aci încolo.

Biata Ţigană ţipa, ér muncitorii alergară într'acolo.

Logofĕtulŭ audindŭ sgomotulŭ, îşĭ întórse capulŭ înapoi, şi cum vĕdù pe Ţiganca încă totŭ la pămêntŭ, îi părea rĕu de ce a făcutŭ. Băgà mâna în buzunarŭ, scóse o bucată de cincĭ lei şi mergêndŭ spre ea, i-o aruncà pe pămêntŭ.

Ţine nenorocit'o, altă dată sĕ-ţĭ bagĭ mintea în capŭ! (Va urma)

Cursulŭ la bursa de Viena

din 18 Noemvre st. n. 1887

Rentă de aurŭ 5%	98 60
Rentă de hârtiă 5%	98.60
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	149.25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	95 —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	— —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	112 25
Bonurĭ rurale ungare	104.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.25
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	104 25
Bonurĭ cu cl. de sortare	104 25
Bonurĭ rurale transilvane	104 40
Bonurĭ croato-slavone	104 25
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	99.—
Imprumutulŭ cu premiu ung.	122 90
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	123.25
Renta de hârtiă austriacă	88 —
Renta de arg. austr.	81.10
Renta de aurŭ austr.	111 70
Losurile din 1860	134 50
Acţiunile băncei austro ungare	888 —
Act. băncei de creditŭ ung.	282.—
Act. băncei de creditŭ austr.	273.70
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5 93
Napoleon-d'orĭ	9.95
Mărcĭ 100 imp. germ.	61.72
Londra 10 Livres sterlinge	125 25

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 31 Octomvre st. v. 1887.

	Cump.	vend.
Renta română (5%).	93½	94½
Renta rom. amort. (5%)	96—	97—
» convert. (6%)	91—	92—
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	34—	36—
Credit fonc. rural (7%)	105—	106—
» „ „ (5%)	91¾	92¼
» » urban (7%)	103—	104—
» » » (6%)	96—	97—
» » » (5%)	87½	88½
Banca naţională a Romàniei 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
» » » Naţională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	14.¼	15.—
Bancnote austriace contra aurŭ.	2.03	2.04

Cursulu pieţeĭ Braşovŭ

din 19 Noemvre st. n. 1887.

Bancnote romanescĭ	Cump.	8.64	Vênd.	8.66
Argint românesc	»	8.55	»	8.60
Napoleon-d'orĭ	»	9.89	»	9 95
Lire turcescĭ	»	11.22	»	11.25
Imperialĭ	»	10.22	»	10.25
Galbenĭ	»	5 89	»	5.92
Scrisurile fonc. »Albina» 6%	»	101.—	»	102.—
„ » „ 5%	„	98.—	»	99.—
Ruble Rusescĭ	»	110.—	»	111.½
Discontulŭ	»	7—10% pe anŭ.		

Sosirea şi plecarea trenurilorŭ şi postelorŭ în Braşovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Braşovŭ la Peşta:

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 20 de minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 óre 01 minută dimineţa.

2. Dela Braşovŭ la Bucuresci:

Trenulŭ acceleratŭ Nr. 302: 5 óre 37 minute dimineţa.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 318: 1 óră 55 minute după amedĭ.

II. Sosirea trenurilorŭ:

1. Dela Peşta la Braşovŭ:

Trenulŭ de persóne Nr. 308: 9 óre 46 minute înainte de amedĭ.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 óre 52 minute séra.

2. Dela Bucuresci la Braşovŭ:

Trenulŭ acceleratŭ Nr. 301: 10 óre 12 minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 317: 2 óre 32 minute după amédĭ.

A. Plecarea postelorŭ:

a) Dela Braşovŭ la *Rêşnovŭ-Zêrnescĭ-Branŭ*: 12 óre 30 min. după amédi
b) „ „ „ *Zizinŭ*: 4 óre după amedi.
c) „ „ in *Secuime* (S. Georgĭ): 1 óră 30 minute nóptea.
d) „ „ la *Făgăraşŭ*: 4 óre dimineţa.
e) „ „ la *Săcele*: 4 óre dimineţa.

B. Sosirea postelorŭ:

a) Dela *Rêşnovŭ-Zêrnescĭ-Branŭ* la Braşovŭ: 10 óre înainte da amedĭ.
b) „ *Zizinŭ* la Braşovŭ: 9 óre a. m.
c) Din *Secuime* la Braşovŭ: 6 óre séra
d) „ *Făgăraşŭ* la Braşovŭ: 2 óre dimineţa.
e) „ *Săcele* la Braşovŭ: 6 óre 30 minute séra.

Mersulŭ trenurilorŭ

Valabilŭ dela 1 Iuniu st. n. 1886.

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	4.30	—	7.30
Predealu (	—	—	—	1.14
Predealu (	—	9.12	—	—
Timişŭ	—	9.35	—	1.45
Braşovŭ (	—	10.12	—	—
Braşovŭ (	7 20	—	4 01	2.32
Feldióra	7 57	—	4.47	—
Apatia	8 24	—	5 28	—
Augustinŭ	8 47	—	5.59	—
Homorodŭ	9.29	—	6 49	—
Haşfaleu	9 37	—	8 35	—
Sighişóra (	10 53	—	9.02	—
Sighişóra (	11.00	—	9.12	—
Elisabetopole	11 34	—	9 56	—
Mediaşŭ	12.03	—	10.37	—
Copsa mică	12.26	—	10.59 11.16	—
Micăsasa	12.42	—	11.37	—
Blaşiu	1.11	—	12.16	—
Crăciunelŭ	1.23	—	12,33	—
Teiuşŭ	2.06	—	1.51	—
Aiudŭ	2.27	—	2 .8	—
Vinţulŭ de susŭ	2.49	—	2.48	—
Uióra	2 56	—	2 56	—
Cucerdea	3.12	—	3 64	—
Ghirisŭ	3.46	—	4 51	—
Apahida	5.01	—	5 28	Trenu de persóne
Clusiu (	5.21	—	5 56	
Clusiu (	—	6.01	—	6 37
Nedeşdu	—	6.19	—	6.58
Ghirbŏu	—	—	—	7.14
Aghirişŭ	—	—	—	7.2?
Stana	—	—	—	7.56
Huiedinŭ	—	7.12	—	8.18
Ciucia	—	7.41	—	8 58
Bucia	—	—	—	9.15
Bratca	—	—	—	9 34
Vadŭ	—	8.20	—	9 53
Mező-Telegd	—	8.46	—	10 28
Fugyi-Vásárhely	—	—	—	10 47
Veneţia-Orădii	—	—	Trenŭ de persóne	10.57
Oradia-mare (	—	9.11		11.07
Oradia-mare (	—	9.16	10.50	11.19
P. Ladány	—	10.37	1.33	1.16
Szolnok	—	12.20	4.24	3.29
Buda-pesta	—	2.15	10.05	6.33
Viena (	—	—	2.15	—
Viena (	—	8.00	—	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de pers.	Tren accelerat	Trenŭ de pers.	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	—	—	—	—
Budapesta	7.40	2.—	7.40	6 18	—
Szolnok	11.05	4.05	10.42	9.38	—
P. Ladány	2 02	5.47	2.02	12.02	—
Oradea mare	4.12	7.11	4.78	2.01	—
Venţia-Orădii	—	—	—	2 08	—
Fudi-Oşorheiu	—	—	—	2 19	—
Teleagŭ	—	7.33	—	2.41	—
Vadŭ	—	8.04	—	3.24	—
Bratca	—	—	—	3.47	—
Bucia	—	—	—	4.07	—
Ciucia	—	8.58	—	4.33	—
Huiedin	—	9.28	—	5.15	—
Stana	—	—	—	5.33	—
Aghiriş	—	—	—	5.53	—
Ghărbĕu	—	—	—	6.05	—
Nedişu	—	—	—	6.20	—
Clusiu (	—	10.31	—	6.38	—
Clusiu (	11.00	—	—	—	7.08
Apahida	11.19	—	—	—	7.36
Ghiriş	12.33	—	—	—	9.16
Cucerdea (	1.01	—	—	—	9.53
Cucerdea (	1.11	—	—	—	10.—
Uióra	1.18	—	—	—	10.09
Vinţulŭ de susŭ	1.05	—	—	—	10.19
Aiudŭ	1.46	—	—	—	10.48
Teiuşŭ	2.25	—	—	—	11.55
Crăciunelŭ	2.50	—	—	—	12.34
Blaşu	3.03	—	—	—	12.52
Micăsasa	3.35	—	—	—	1.34
Copşa mic	4.01	—	—	—	2.13
Mediaşŭ	4.20	—	—	—	2.46
Elisabetopole	4.55	—	—	—	3.31
Sighişóra	5.42	—	—	—	4.32
Haşfaleu	6.01	—	—	—	5.02
Homorod	7.27	—	—	—	6.53
Augustinŭ	8.08	—	—	—	7.43
Apatia	8.36	—	—	—	8.23
Feldióra	9·06	—	—	—	9.02
Braşovŭ (	9.46	5.37	—	—	9.52
Braşovŭ (	—	—	1.55	—	—
Timişŭ	—	6.20	2.53	—	—
Predealu (	—	6.47	—	—	—
Predealu (	—	11.30	3.28	—	—
Bucurescĭ	—	—	9.35	—	—

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.	Trenŭ de persóne
Teiuşŭ	11.24	—	3.00
Alba-Iulia	11.59	—	3.59
Vinţulŭ de josŭ	12.30	—	4.22
Şibotŭ	1.01	—	4.51
Orăştia	1.32	—	5.18
Simeria (Piski)	2.32	—	6.15
Deva	2 52	—	6.35
Branicĭca	3.23	—	7.02
Ilia	3.55	—	7.28
Gurasada	4.08	—	7.40
Zam	4.25	—	8.11
Soborşin	5 30	—	8.46
Bĕrzova	6.27	—	9.33
Conopŭ	6.47	—	9.53
Radna-Lipova	7.28	—	10 27
Paulişŭ	7.43	—	10.42
Gyorok	7.59	—	10.58
Glogovaţŭ	8.28	—	11 25
Aradŭ	8.42	9.17	12.31
Szolnok (	—	2 32	4.50
Szolnok (	—	—	5.12
Budapesta	—	—	8.20
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	12.10	—
Budapesta	8.20	9.05	—
Szolnok (	11.20	12.41	—
Szolnok (	11.35	5.45	—
Aradŭ	4.30	6.—	—
Glogovaţŭ	4.43	6.13	—
Gyorok	5 07	6.38	—
Paulişŭ	5.19	6.51	—
Radna-Lipova	5.41	7.10	—
Conopŭ	6 09	7.37	—
Bĕrzova	6.28	7.55	—
Soborşin	7 25	8.42	—
Zam	8.01	9.12	—
Gurasada	8.34	9.41	—
Ilia	8 55	9.58	—
Branicĭca	9.19	10.17	—
Deva	9 51	10.42	—
Simeria (Piski	10.35	11 07	—
Orăştiă	11.11	11.37	—
Şibotŭ	11.43	12.—	—
Vinţulŭ de josŭ	12 18	12.29	—
Alba-Iulia	12 36	12.46	—
Teiuşŭ	1.29	1.41	—

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenu mixt
Aradŭ	5.48	—	6.05
Aradulŭ nou	6.19	—	6.33
Németh-Ságh	6.44	—	6.58
Vinga	7.16	—	7.29
Orczifalva	7.47	—	7.55
Merczifalva	—	—	—
Timişóra	9.02	—	9.08

Simeria (Piski) Petroşenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Simeria	—	—	2.42
Streiu	—	—	3.25
Haţegŭ	—	—	4.16
Pui	—	—	5.11
Crivadia	—	—	5.58
Baniţa	—	—	6.40
Petroşenĭ	—	—	7.12

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	6.25	—	5.00
Merczifalva	—	—	—
Orczifalva	7.46	—	6.32
Vinga	8.15	—	7.02
Németh-Ságh	8.36	—	6.23
Aradulŭ nou	9.11	—	8.01
Aradŭ	9.27	—	8.17

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ de pers.	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Petroşenĭ	—	—	6.10
Baniţa	—	—	6.53
Crivadia	—	—	7.37
Pui	—	—	8.20
Haţegŭ	—	—	9.01
Streiu	—	—	9.52
Simeria	—	—	10.31

Tipografia *ALEXI* Braşovŭ. Hàrtia din fabrica lui Martin Kopony, Zernescĭ